

HP NL Senior

Genealogie/DNA

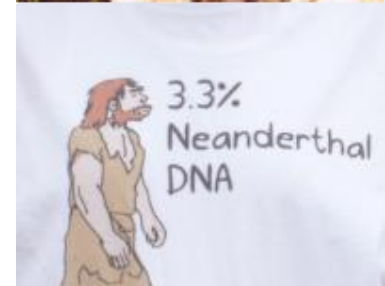
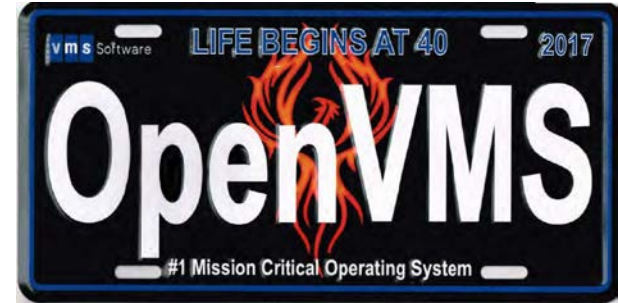
Gerrit.Woertman@gmail.com

www.dnagezocht.nl

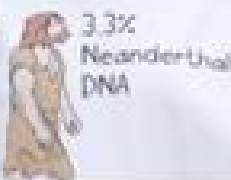
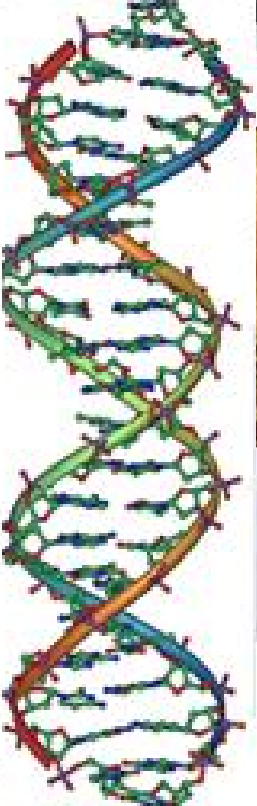
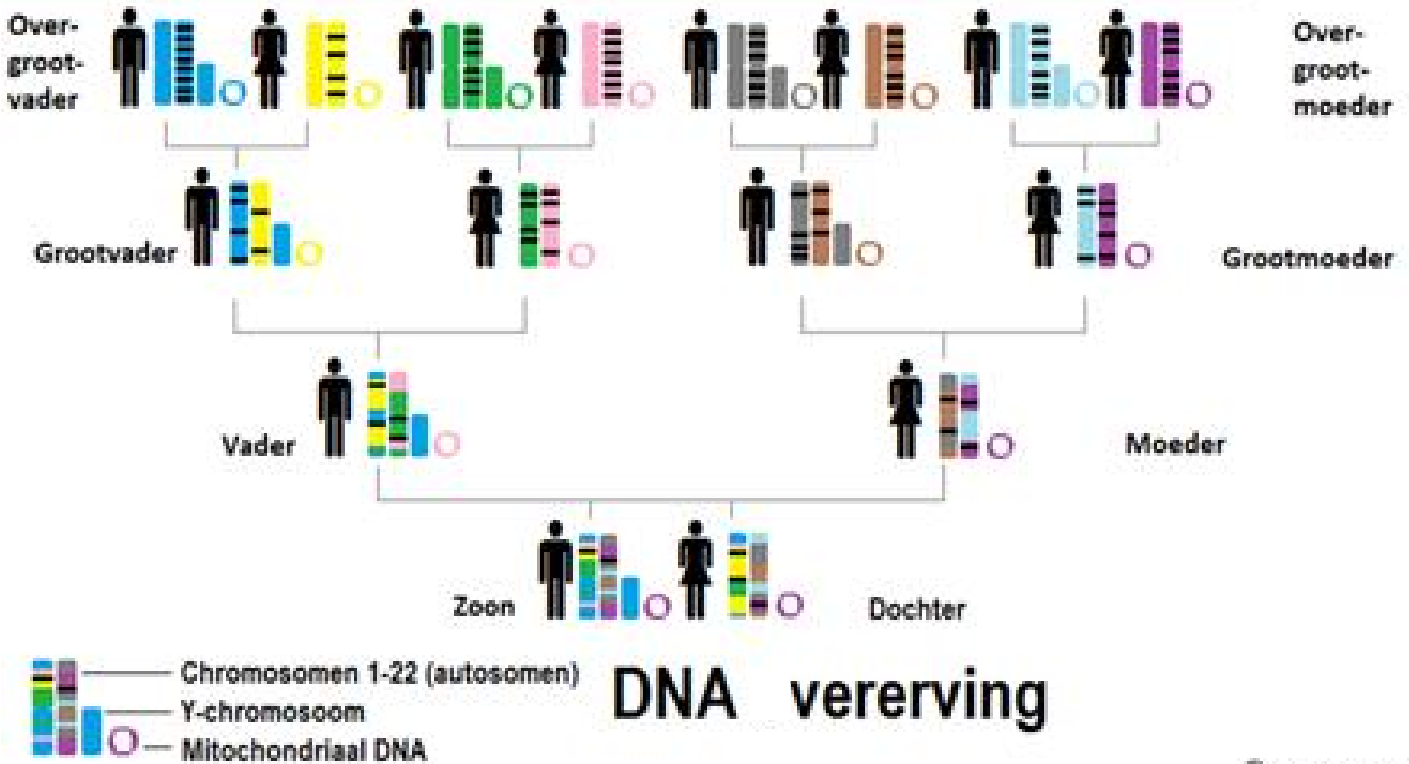
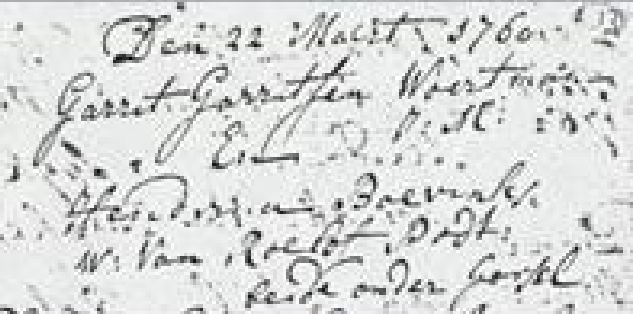
13 april 2021

Even voorstellen

- theoretisch chemicus
- docent scheikunde/natuurkunde
- IT-consultant Digital/Compaq/HP/ZZP (Open)VMS
- genealoog (familie/vrienden/W*rd/t*man*)
- DNA-onderzoek
 - FTDNA group administrator Woertman
 - Actief volger diverse DNA-groepen
 - 23andMe/Ancestry/LivingDNA/MyHeritage
 - National Geographic Geno 2.0
 - BIG-Y
 - ISOGG spreker

Genetische Genealogie: op het raakvlak van genealogie en DNA

Waarom genealogie?

- Waar komt mijn familie vandaan?
 - Ik moet wel uit ... komen
 - Ik moet wel van adel zijn / afstammen van Karel de Grote
 - Zijn die mensen met dezelfde naam ook familie?
 - Wie staan er op die oude foto's?
 - Vragen van (klein)kinderen
 - Verborgten verleden op tv
 - DNA-test bij MyHeritage
-
- Het is al oud:
 - Oude Testament
 - Wapens in de middeleeuwen

Verborgen Verleden op tv

- Het Verborgen Verleden van bekende Nederlanders
- <https://cbg.nl/kennis/verborgenverleden/>
- Dan kom je al snel Harmen Snel van het Amsterdamse Archief tegen
- <https://harmensnel.nl/verborgenverleden.html>
- <https://harmensnel.nl/#intro>

Genealogie – hoe starten

- Navragen bij familie
- Trouwboekjes / bidprentjes / fotoalbums
- En dan op onderzoek
- Paar online startpunten:
- <https://www.cbgfamilienamen.nl/nfb/>
- <https://cbg.nl/>
- <https://cbg.nl/kennis/stappenplan/>
- <https://www.amsterdam.nl/stadsarchief/genealogie/>
- Ik heb een word-document met tientallen websites beschikbaar

Bronnen in archieven - 1

- **Burgerlijke stand** bij gemeente – privacy – legeskosten
- **Persoonskaarten** 1939-1994; Hierna GBA/BRP (in de computer)
- N.B. pas na 1994 waren achternamen echt eenduidig
daarvoor soms broers en zussen Kuyper en Kuijper
- Bij CBG zijn uittreksels hiervan te krijgen (vanaf 2 jaar terug)
- Ook adres-details bij overlijden meer dan 20 jaar terug
- Hiervoor **bevolkingsregister**: iedereen op een adres
- soms **dienstbodenregister**
- Burgerlijke Stand

Burgerlijke Stand (vanaf 1795/1811)

- Burgerlijke Stand vanaf 1795/1811 met aktes voor Geboorte/Huwelijk/Overlijden.
 - Inleveren kerkelijke Doop/Trouw/Begraafboeken bij gemeentes met doel zoveel mogelijk mannen in het leger (richting Rusland)
 - Achternamen waren verplicht (aktes van naamaanneming)
 - Het gebruik van de oude “bijnamen” was soms hardnekkig
 - Geen geld voor legeskosten: bewijs van onvermogen
 - Mensen konden vaak niet lezen en schrijven
 - Aktes in 2-voud; huwelijksbijlagen in enkelvoud
 - Tot 25 jaar toestemming ouders nodig voor trouwen
 - Vaak signalement man op Certificaat Nationale Militie

Bronnen in archieven - 2

- Bij kerken **Doop/Trouw/Begraafboeken** en Lidmaatboeken of Communierregisters
 - Vanaf Concilie van Trente door RK en Protestanten
 - Vaak geen achternamen, wel patroniemen (zoon van)
 - Bij doop werd niet altijd naam moeder vermeld
 - Begraafboeken bestemd voor administratie grafrecht
- NL had sinds Synode van Dordrecht (1619) als godsdienst Nederduits Gereformeerd (Nederlands Hervormd). Andere mensen werden “geduld” – vooral in steden
 - Katholieke enclaves-staties. Katholieken werden vaak hervormd gedoopt om later overheidsbaan te kunnen krijgen
- Ondertrouwregisters. Ook voor niet/anders-gelovigen
- Poorterboeken met nieuwe burgers van steden
- Volkstellingen (1748)
- Belastingregisters
- Rechterlijke archieven: testamenten/verkoop land en huizen

Bronnen in archieven - 3

- Memorieboeken bijv. van Doen Beijensz, bedijker Poortugaal zijn nakomelingen konden bij huwelijk geld claimen. Leuke administratie van ca 1450-1850
- Vicarieregisters voor kerkelijke goederen en bijhouden van horige families.
- Het kan handig zijn om een cursus oud schrift (paleografie) te volgen!

Oud schrift

A	a
B	b
C	c
D	d
E	e
F	f
G	g

H	h
I	i
J	j
K	k
L	l
M	m
N	n
O	o
P	p
Q	q

R	r
S	s
T	t
U	u
V	v
W	w
X	x
Y	y
Z	z

Migratie (van alle tijden)

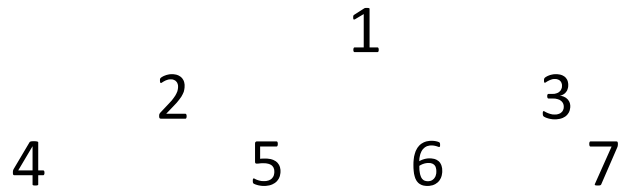
- In NL Boeren/horigen en ambachtslieden op platteland
- Inwoners/burgers in steden
- Handelaren en mensen van buiten (oorlog/vervolgving/banen)
- Geen staand leger: huurlegers onder adellijke leiding (NL/D/Schots)
- Duitsers/Joden/Hugenoten
- Baptisten in Leeuwarden
- Hanze in het Oostzee en Noordzee-gebied
- Amsterdam was in 1600 net als nu een metropool
- VOC met veel zeelieden uit Duitsland en Zweden

Vóór internet

- Naar archief:
- Zoeken in Tienjaarlijkse Tafel Burgerlijke Stand (TTBS)
- BS-akte op aanvraagbriefje zetten
- Wachten tot BS-akte uit archiefdepot kwam
- BS-akte lezen en weer nieuw materiaal aanvragen, enz.
- Zeer tijdrovend, en niet handig als de generatie daarvoor uit andere provincie kwam...
- DTB-boeken soms ook nog bij kerken of gemeente-archieven steeds meer beschikbaar als kopie.

Bijhouden gevonden personen

- Vroeger Multo-map met aantekeningen/bak met systeemkaarten
- Overzichten in vorm van bijv. Kwartierstaten
eerste persoon heeft nummer 1.
Vader $2*1$; moeder $2*1+1$

- Voor het overzicht is een computerprogramma dan wel handig
- Aldfaer (gratis), GensDataPro (NGV), ProGen, HazaData
Gramps (Linux), Reunion (Mac)
- Programma moet mogelijkheid hebben voor im/export GedCom.
- GedCom is een “standaard” bestandsformaat voor genealogie
Komt van de “Mormonen” in Salt Lake City

Verzamelen gegevens

- Benoem altijd een echtgenoot, ook al is naam onbekend: N.N.
Als de naam wel bekend is, simpel naam veranderen
- Zoek vóór de Burgerlijke Stand gezinnen volledig uit
In principe worden bij voornamen vernoemingsregels gevolgd
- Vrouwen overleden vaak in het kraambed; Begraafboeken zijn vaak niet aanwezig/onvolledig. Is er een 2e huwelijk geweest? Wie is moeder als bij doop alleen vader genoemd wordt
- Het is vaak puzzelen. Zet daarna zoveel mogelijk in stamboomprogramma!!
- De schrijver (koster/schoolmeester/dominee/pastoor) kent wel de mensen, hoewel hij niet altijd het dialect verstond: namen liggen niet vast.
Jan Derksen van de Pol heet opeens Jan Derksen Marsman, als hij op boerderij Marsman komt te wonen. Een naam is een bijnaam.
Vaak meer gezinnen in huis/boerderij, die niet altijd familie zijn.

Voorbeelden

- BS-aktes: geboorte/huwelijk/overlijden
- Huwelijksbijlage
- Persoonskaart
- Bevolkingsregister
- DTB-boeken

Laten we maar eens kijken

- www.wiewaswie.nl BS en DTB ingetikt door vrijwilligers
Nu vaak met project <https://velehanden.nl/>
- www.genealogieonline.nl en <https://www.openarch.nl/?lang=nl>
- Aldfaer om het gevondene in te voeren en overzichten te maken
N.B. gebruik laatste stabiele versie 8.1
- Gedcom-check met www.GenealogicaGrafica.nl

Vragen?